

ZIEMIA POMORSKA

Rok I

Bydgoszcz, czwartek 4 października 1945

Nr 174

Proces łódzki

Nieugięta postawa ludu polskiego w okresie hitlerowskiego najazdu, jego bohaterska walka zmaczona serdeczną krwią, i wreszcie zwycięstwo tego ludu nad faszystowskimi bandami stanowiło jednocześnie śmiertelne uderzenie w reakcyjną grupę, które grawitując coraz silniej w kierunku Berlina i stawianiac na karte „trzeciej wojny” zerwali wszelkie żywe z narodem polskim więzy.

Reakcja polska kontynuując z bezprzykładnym cynizmem programowe założenia politycznego kursu, który doprowadził naród nasz w tragicznym wrześniu do bram obozów zniszczenia, do kopalni węglowych na obszarze Westfalii i na liczne place egzekucyjne Warszawy — dała świadectwo swego zniknięcia, stwierdziła ponad wszelką wątpliwość rozpad i zgniłiznę moralną, jaką przerażała jej szereg, a przede wszystkim nieprawdopodobną wrogość do chłopów i robotników — warstw, które do niepodległości naszego kraju przyczyniły się w sposób najwalejszy.

I dlatego zwycięstwo demokracji polskiej, triumf hasła i postulatów robotniczych przez masy ludowe, entuzjazm robotników fabrycznych i farni nadzielonych ziemią, wielkie dzieło reformy agrarnej, stabilizacja rynku pieniężnego, uregulowanie i wzmożenie znaczenia naszego państwa na terenie międzynarodowym, odzyskanie prastarych ziem nad Odrą a wreszcie ustalenie granicy wschodniej na podstawie wzajemnego porozumienia, doprowadziło do szaleńczej, którzy w bezpiecznym schronieniu nad Tamizą trwali długich pięć lat w zaślepieniu, i którzy wbrew logice faktów szli na współpracę z dyspozycyjnymi ośrodkami międzynarodowego faszyzmu.

Reakcja polska nie mogła pogodzić się z klęską, nie potrafiła przeboleć utracenia wpływów w kraju, które nigdy przecież nie były zbyt wielkie; reakcja polska usiłowała i nadal usiłuje dochodzić swych urojonych praw do władzy dobrze znaną nam wszystkim w przeszłości drogą terronu, drogą bandyckiego rozbójstwa, Pałka i kastet, siekiera i kula pistoletowa, kłamliwa propaganda i ordynarny szantaż polityczny — oto etapy działalności klikki Borów i Raczkiwiczów.

Przywódcy reakcji polskiej zmobilizowali do zbrojnej akcji przeciwko narodowi polskiemu, przeciwko demokracji polskiej, przeciwko scenmentowanemu sojuszu robotniczo-chłopskiemu najbardziej dzikie, najbardziej bezkrytyczne, najbardziej chłuiące przedmioty.

Zakończony w Łodzi, gdzie na ławie oskarżonych zasiadli podli wykonawcy zbrodnicego planu obnażył przed opinią publiczną w całej nagości antypaństwową działalność NSZ-walców bojówk.

Oskarżeni w procesie — to ludzie wykonujący z daleką precyzją i najbardziej nędnie polecenia klikki dążącej z uporem do zanurzowania życia nie tylko politycznego, ale i gospodarczego w Polsce.

A jakie stosowali w swej niecznej akcji metody? Kim się posługiwali w przeprowadzaniu kapturowych mordów?

Nie gardzili niczym. Nie liczyli się z najbardziej prymitywnymi elementami moralności. Werbowali do swych szeregów chłopców niepełnoletnich, wciskali im do rąk broń i kazali im zabijać. Kogo? — Robotnika fabrycznego, nauczyciela na wsi. A za co? — Za to jedynie, że ukochali demokratyczne formy rządzenia, że nie poszli na źer wielko-kapitalistycznej i ziemianńskiej a zbankrutowanej zupełnie ideologii, że pracowali ponad siły nad wydzwignięciem naszego państwa z martwoży, nad wyrwaniem ośrodków przemysłowych z bezruchu; zbrodniarze zamordowywali ich dlatego, że robotnicy ci przyczyniali się do jak najszybszego zaleczenia ran zadawanych nam w ciągu sześciu prawie lat hitlerowskiego niszczenia.

W procesie łódzkim oskarżeni nie wypierali się swej zbrodniczej działalności. Przyznali się skąd pochodzili, broń, która potem stawała się narzędziem mordu, stwierdzili w zeznaniach swój rodowód, wskazali swych mocodawców i inspiatorów, — nie zaprzeczali, że kierowała nimi ta sama ręka, która w mroczkach naszej udręki narodowej ścisła serdecznie wraże, we krwi unurzane łapy gestapowców.

Zbrodnicze kadry na których wspierała się terrorystyczna działalność NSZ-tu przeszły „dobrą” szkołę. Zaprawiły się one do tej walki z narodem polskim w specyficzny sposób. Przywódcy bojówek Kmicie i Bochun organizowali — jak mówili na procesie prokurator —

Zakończenie konferencji londyńskiej

Obradujący nie powzięli dotąd żadnych konkretnych uchwał

MOSKWA (Polpress). Korespondent agencji TASS donosi z Londynu, że rada ministrów spraw zagranicznych 5-ciu mocarstw przerwała dnia 2. 10. swoje obrady, nie powziawszy żadnych uchwał. Korespondent stwierdza, że delegaci radzieccy wysunęli pewne wnioski, które w razie ich przyjęcia doprowadziłyby do odpreżenia sytuacji, jaka powstała na radzie ministrów spraw zagranicznych. Rada na posiedzeniu z dnia 11. 9. rozpatrywała szereg kwestyj i doszła do zgodnej decyzji w sprawie przyspieszenia prac sojuszniczej komisji reparacyjnej w Niemczech, w sprawie Austrii, w sprawie uzgodnienia niektórych kwestii dotyczących traktatów pokojowych z Włochami. Węgry, Rumunię, Bułgarię i Finlandię. Jednakże w innych sprawach powstały poważne różnice poglądów. Zdaniem ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, Bevena i Stanów Zjednoczonych Byrnesa w przygotowaniu traktatów z Rumunię, Węgry i Bułgarię powinny uczestniczyć nie tylko trzy mocarstwa, które podpisały zawieszenie broni, ale również Francja i Chiny, które wcale nie wypowiedziały wojny tym państwom. Sprawy traktatów pokojowych rozpatrywać będą trzy mocarstwa, przy czym w omawianiu traktatu z

Włochami w pertraktacjach będzie brała udział również Francja.

Delegacja radziecka nie zgodziła się na propozycję Byrnesa i Bevena. Delegacja radziecka, dokładając starań, by pierwsza sesja rady ministrów spraw zagranicznych nie zakończyła się bezowocnie, wysunęła dnia 2. 10. propozycję, zmierzającą do uregulowania rozbieżności poglądów. Delegacja radziecka proponowała, by podpisano protokół w następujący sposób: 1. Ministrowie wszystkich 5-ciu mocarstw podpiszą protokół uchwał rady ministrów przyjętych zgodnie przez 5 mocarstw, 2. Ministrowie Stanów Zjedn., Wielkiej Brytanii, Związku Radzieckiego i Francji podpiszą protokół w sprawie traktatu pokojowego z Włochami, 3. Ministrowie Stanów Zjedn., Wielkiej Brytanii i Związku Radzieckiego podpiszą protokół uchwał rady ministrów w sprawie traktatu z Rumunię, Bułgarię i Węgry, 4. Ministrowie Wielkiej Brytanii i Związku Radzieckiego podpiszą protokół w sprawie traktatu z Finlandi.

Następnie delegacja radziecka zaproponowała, by sporządzono zestawienie niezgodzonych kwestyj i zwolano na dzień 3. 10. posiedzenie dla ich rozpatrzenia. Przyjęcie propozycji wy-

suniętych przez delegację radziecką wykazałoby, w jakich sprawach panuje zgoda i wytworzyłoby przyjazną atmosferę dla odbycia jednego lub dwóch specjalnych posiedzeń. Inni ministrowie spraw zagranicznych nie zgodzili się na propozycję radziecką i dlatego pierwsza sesja rady ministrów spraw zagranicznych 5-u mocarstw zakończyła się, nie powziawszy żadnych uchwał.

LONDYN, 3. 10. Sowiecki minister spraw zagranicznych Molotow i amerykański sekretarz stanu, Byrnes, wyrazili dziś nadzieję, że zwycięskie mocarstwa sojusznicze będą mogły współpracować nad zapewnieniem pokoju światowego pomimo niepowodzenia pierwszego obradującego w sprawie pokoju posiedzenia rady ministrów spraw zagranicznych. Bidault, minister spraw zagranicznych Francji, oświadczył, że zakończenie konferencji bez osiągnięcia porozumienia w sprawie traktatów pokojowych z Italię, Finlandię, Rumunię, Węgry i Bułgarię oraz w innych ważnych sprawach, nie oznacza niepowodzenia pierwszego obradującego w sprawie pokoju posiedzenia Molotow, Byrnes i Bidault, przed opuszczeniem Londynu, wypowiedzieli swe opinie korespondentom gazet. Nie było natomiast żadnego oświadczenia ze strony delegatów W. Brytanii i Chin. Brytyjski minister spraw zagranicznych, Bevin, wygłosi prawdopodobnie sprawozdanie przed Izłą Gmin, rozpoczynającą obrady w przyszłym tygodniu.

Zdrowym objawem trzytygodniowych obrad konferencji było szersze przyznanie ze wszystkich stron, że nieporozumienia istniały, lecz że żadne z nich nie jest niepokonalne. Byrnes oznajmił, że rada ministrów będzie dalej prowadziła swą pracę za pośrednictwem delegacji. Molotow stwierdził, że delegacja sowiecka patrzy z ufnością w przyszłość, wyrażając przekonanie, że życzeniem wszystkich ludów jest wzmocnienie przyjaźni i współpracy między nimi dla ugruntowania pokoju w świecie. Byrnes uważa za najważniejsze, aby narody, które brały udział w wojnie, mogły brać pełny udział w tworzeniu pokoju. Oznajmił on, że prezydent Truman i premier Attlee zgodnie oceniają postanowienia konferencji berlińskiej, iż Francja i Chiny mogą uczestniczyć w dyskusjach nad traktatami pokojowymi bez prawa głosowania.

Narada Mac Arthura

z wysłannikiem premiera Attlee

NOWY JORK (Polpress). Z Tokio donoszą, że gen. Mac Arthur przyjął osobistego wysłannika premiera brytyjskiego, Charlesa Gardniera i odbył z nim konferencję. Po konferencji z gen. Mac Arthurem Gardner udał się w drogę powrotną do Londynu.

Wiadomości ze świata

* Rząd Czechosłowacji wydał oświadczenie potępiające ostatnie demonstracje antysemickie w Słowacji i nakazujące odszkodowanie dla ofiar i dokładne śledztwo.

* Józef Darnand, były minister spraw wewnętrznych rządu Vichy, stanął dziś przed trybunałem. Sędzia przewodniczący Paul Mongibaux oświadczył, że proces Lavała rozpocznie się we czwartek.

Rocznica bitwy pod Lenino

W związku z drugą rocznicą słynnej bitwy pod Lenino, przypadającą w dniu 12 bm. odbyła się konferencja Ogólnopolskiego Komitetu Obchodu II Roczniczy Bitwy pod Lenino.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele partii politycznych, organizacji młodzieżowych i innych.

Uchwalono zorganizować na terenie całego kraju szereg uroczystych akademii i obchodów.

W bieżącym tygodniu na pole bitwy pod Lenino wyjedzie z Polski specjalna delegacja, złożona z przedstawicieli I Dywizji im. Kościuszki i Armii W. P., Komisji Porozumiewawczej Stronnictwa Demokratycznego i Komisji Porozumiewawczej Związków Młodzieżowych.

Podczas pobytu delegacji polskiej pod Lenino odbędzie się symboliczne założenie kamienia węgielnego pod pomnik braterstwa polsko-radzieckiego, nierozzerwalnie zadzierzgniętego i przypieczetowanego krwią na polach bitwy.

Uroczystości z okazji 2 rocznicy bitwy pod Lenino odbędą się w Polsce w dniach 12, 13 i 14 października.

Demonstracja Polaków w Luneburgu

LUNEBURG, 3. 10. Wzbudzony tłum emigrantów polskich przyglądających się exhumacji 243 zamordowanych ofiar hitlerowców w okolicy Luneburga, starał się zhlencować jednego z Niemców, zatrudnionych przy tej pracy. Stwierdzili oni, że był to jeden z dawniejszych funkcjonariuszy obozu koncentracyjnego. Incydent ten zaszedł w chwili, gdy 24 wybitnych hitlerowców z Luneburga dokonywało

exhumacji. Jeden z nich został rozpoznany przez Polaka jako Kurt Kautsch, dawny komendant obozu koncentracyjnego w Łodzi. „To jest morderca Kautsch! — zawołał Polak — to jest człowiek, który bił mego brata!” Tłum uzbrojony w kije, rzucił się na Niemców. Policja wojskowa zaczęła strzelać ponad głowami wzburzonych ludzi, kładąc w ten sposób koniec demonstracji.

Z kongresu Związków Zawodowych

PARYŻ (Polpress). Na porannym posiedzeniu światowego kongresu związków zawodowych odbyła się pod przewodnictwem delegata Szwecji dyskusja nad referatem przedstawiciela Stanów Zjednoczonych, Ilmanna, o działalności komitetu administracyjnego. Następnie delegat Nowej Zelandii Butler zażądał „dopuszczenia przedstawicieli związków zawodowych do prac nad organizacją pokoju, w zabezpieczeniu którego pracujący całego świata są najbardziej zainteresowani”. Przedstawiciel wyspy Trynida zażądał, żeby przyszła

wszecchiwiatowa federacja związków zawodowych wysłała do kolonii delegację, której zadaniem będzie zbadanie warunków pracy w krajach kolonialnych. Następnie rozpatrzone sprawozdanie komisji, która stwierdziła, że rządy Grecji i Transwalu nie dopuściły do wyjazdu delegacji związków zawodowych tych krajów na konferencję do Paryża. Uchwalono rezolucję złożoną z protestu wobec rządów Transwalu i Grecji i zbadania przeszkód, które były czynione delegacjom związków zawodowych, pragnących udać się na konferencję paryską.

Hirohito zaprosił Mac Arthura do swego pałacu

Rzecznik japońskiego ministerstwa spraw wewnętrznych oświadczył, że podczas spotkania generała Mac Arthura z cesarzem w ambasadzie amerykańskiej, Hirohito wyraził genaralowi podziękowanie za przeprowadzenie okupacji Japonii bez przelewu krwi. Zarówno naczelny dowódca wojsk sprzymierzonych jak i cesarz wyrazili przekonanie, że gdyby doszło

do inwazji, pociągnęłaby ona za sobą olbrzymie ofiary w ludziach z obu stron i zakończyła by się całkowitą zagładą Japonii.

Następnie zostały omówione szczegóły dotyczące okupacji i ewentualnej odbudowy Japonii. Przed opuszczeniem ambasady cesarz Hirohito prosił generała Mac Arthura, by zechciał go odwiedzić w jego pałacu.

Przerwa w locie naokoło świata

NOWY JORK (Polpress). Agencja Reutersa donosi, że samolot amerykański „Skymaster”, który odbywa lot naokoło świata, po wystartowaniu z wyspy Guam do lotu w kierunku kontynentu amerykańskiego, musiał zawrócić z drogi na skutek defektu jednego z silników. Samolot wylądował szczęśliwie na lotnisku na Guam.

Niemccy specjaliści wysłani do Stanów Zjednoczonych

NOWY JORK (Polpress). Agencja Associated Press donosi, że Departament Wojny USA zażądał od amerykańskich władz okupacyjnych w Rzeszy wysłania grupy uczonych i techników niemieckich dla prowadzenia w Stanach Zjednoczonych prac nad najnowszymi wynal-

zskami niemieckimi w dziedzinie wojskowej. Nazwiska tych uczonych nie zostały ujawnione. Będą oni prowadzić swe prace pod ścisłą kontrolą amerykańskich władz wojskowych celem „wyzyskania ważnych wynalazków niemieckich dla bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych”.

Robotnicy amerykańscy strajkują

NOWY JORK, 3. 10. (Polpress). Jeden z przywódców związków zawodowych przemysłu naftowego, Knight, oświadczył przedstawicielom prasy, że o ile żądania robotników, dotyczące 30 proc. podwyżki płac, nie będą uwzględnione 250 tysięcy robotników naftowych w Stanach Zjednoczonych porzuci w najbliższym czasie pracę.

Strajk 60 tysięcy robotników tartaków w północno-zachodnich Stanach trwa.

się szkół, gdzie wykładowcami byli właśnie Niemcy, gdzie nauczał gestapowcy, gdzie pokarmem była ideologia głoszona przez hitlerowskich speców masowego niszczenia.

Analizując proces łódzki, rozpatrując z politycznego punktu zdgenerowane sylwetki oskarżonych, stwierdzili należycie, że strażki, które kierowali w piersi robotnicze Maik i Walaszczyk były wymierzone nie przeciwko jednemu tylko człowiekowi, ale przeciwko ca-

łemu obozowi demokracji polskiej, przeciwko strukturze społecznej, przeciwko zdobywcom, które w ciągu ostatnich roku osiągnęliśmy i dlatego sześć wyroków śmierci wydanych w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej jest nie tylko wyrokiem dla tych, którzy przez władze bezpieczeństwa zostały ujęci, ale uderza on drgocząco w całość band NSZ, w cały obóz spłodzonej reakcji polskiej.

Stanisław Babiński

Wicepremier Gomułka o świadectwach rzeczowych

W ubiegły poniedziałek obradował w Pruszkowie zjazd starostów województwa warszawskiego. Zjazd rozważał m. in. zagadnienia dostarczenia przed wieś świadectw rzeczowych.

Biorący udział w obradach wicepremier Gomułka wygłosił do zgromadzonych następujące przemówienie:

Są w życiu narodów sprawy — oświadczył m. in. tow. wicepremier — które muszą wszystkich jednoczyć, bez względu na poglądy polityczne. Takim zagadnieniem u nas w Polsce jest odbudowa kraju. Od obowiązków uczestniczenia w odbudowie kraju nikt nie może się uchylać. Najbardziej istotną częścią planu odbudowy kraju są świadectwa rzeczowe wsi. Po wojnie zastaliśmy stan nie wesoły. Dwukrotnie przeszedł po naszym kraju walec wojny, powodując głębokie zniszczenia naszych miast i wsi. My pracujemy zaledwie kilka miesięcy. Rząd Jedności Narodowej i klasa robotnicza mogą wykazać się dużymi osiągnięciami w odbudowie przemysłu.

Ale osiągnięcia nasze bledną wobec zadań, stojących przed nami. Państwo nasze musi wyżyć systemem kartkowym 8 milionów ludzi. By sprostać temu zadaniu, potrzeba rocznie około 2 milionów ton zboża i 76.000 ton tłuszczów. Plan rządu przewiduje pokrycie zapotrzebowania na chleb w 60 proc. poprzez świadectwa rzeczowe. Resztę rząd chce zakupić na wsi drogą wymiany towarowej. Gorzej z tłuszczami. Będziemy musieli częściowo pokryć nasz deficyt tłuszczowy przez import z zagranicy zamiast z węgla.

Obecna realna płaca robocza wynosi 20—40 proc. płacy przedwojennej. Wiele również musieliśmy uczuciowo i uczestniczyć wraz z klasą robotniczą w odbudowie kraju. Obecne świadectwa rzeczowe są mniejsze, niż w ubiegłym roku. Rząd nie chce zabierać całosci, ale musi zabrać i zabierze części.

To jest centralne zagadnienie państwa, od którego zależy dalszy rozwój naszego kraju. W obecnej akcji składania świadectw rzeczowych województwo warszawskie należy do jednego z najgorszych województw. Niektóre powiaty dotychczas prawie nic dały i za ten stan rzeczy najczęściej odpowiedzialni są starostowie.

Wrażenia obserwatora procesu balseńskiego

LUNEBURG, 3. 10. (TASS). Specjalny korespondent „Izwestiji” na procesie w Luneburgu, Arkadiusz Pierwoncow, opisuje swe wrażenia z podróży po północnych Niemczech: „Co za szczęście dla całej ludzkości — pisze on — że Kramer, Klein i inni oprawcy obozu w Belsen, zostali unieszkodliwieni i że ich wilcze zęby nie mogą już więcej szarpać kawałków mięsa ludzkiego! Fizycznie Kramerzy zostali zwyciężeni, lecz ich zły duch dotychczas krąży na obszarach Europy. W północnych Niemczech widziliśmy Niemców w okropnych warunkach. Nazewnątrz wydają się nawet zupełnie zlamani. Stare kobiety ocierają skrycie łzy, lecz w tym samym czasie oficerowie niemieccy w pełnym uniformie kroczą uroczystością po ulicach Luneburgu i Belsenu, obok swych opasywanych żon. Uniformy żołnierzy niemieckich dotychczas cieszą się szacunkiem o watełi miast i wsi. Jasnowłosi chłopcy w dalszym ciągu bawią się w wojnę. Słyszy się często okrzyki „Halt!” i odgłosy kamieni rzucających w ścianę. Widzieliśmy całkowicie unieszkodzone miasta niemieckie i wsie, które zachowały swój pierwotny porządek wygląd. Serce ludzkie zdolne jest do przebaczenia, lecz czyż możliwe jest zapomnieć o zwalach piasku, pokrywających rowy w bliskości obozu w Belsen, gdzie tysiące ofiar faszyzmu leżą na obecnej ziemi? Obóz w Belsen był sceną najstraszniejszego poniżenia ludzkiego”.

Pierwoncow przypomina jak Belg, Artur Holo, który był więźniem w obozie koncentracyjnym wyciągnął swój notes i pokazał mu kawałek twardej skóry, wyglądającej jak gruby pergamin. Na skórze można było widzieć znaki od tatuowania. Była to skóra ludzka i Niemcy robili z niej abażury do lamp. W obozie koncentracyjnym Belsen Pierwoncow znalazł bucki dziecinne wśród stosów spalonego ubrania i butów. Ostatnio były tu mordowane i dzieci. Siostra jednej z oskarżonych w procesie Belsen opisała jak miła była Irma, gdy chodziła do kościoła. Dzisiaj Irma Grese, jasnowłosa dziewczyna z „SS, licząca lat 21, która zamordowała dziesiątki tysięcy kobiet i dzieci, siedzi spokojnie w łożu oskarżonych, z pogodliwie wydetynnymi wargami i zręcznymi oczyma. „Ponieważ za nią stoi jeszcze niezniszczona podstawa faszyzmu — pisze autor — musimy walczyć z nim jeszcze bardziej zdecydowanie i nieumlisiernie! Niedawno jeszcze „Heil Hitler!” rozbrzmiewało na wszystkich ulicach miast niemieckich. Stosy ciał dotychczas wznoszą się na pokrytych wrzosami równinach. Göringowie i Ribbentropowie czekają jeszcze na swą karę. Łzy matek rosyjskich, angielskich, jugosłowiańskich jeszcze nie obeszły. Rany, są wciąż świeże i słowo „fasyzm”, które nie zostało dotychczas wymówione przez sędziów w procesie Luneburgu, powinno być wypowiedziane. Serce ludzkie może przebaczać — lecz są rzeczy, o których zapomnieć nie wolno“.

Niektórzy starostowie nie są gospodarzami swego powiatu. Nie są w stanie dać dokładnego obrazu, co się w ich powiecie dzieje. Są ludzie, którzy dostali zawrotu głowy. Im wyżej człowiek siedzi, tym większe ma obowiązki, tym więcej musi pracować. Trudności są i będą i trzeba umieć je pokonywać. Nam potrzebny jest starosta-gospodarz, a nie biurokrata. Starostowie muszą przyciągnąć do współpracy organizacje polityczne i społeczne.

Wroga agitację i opór trzeba stłumić, gdyż jest to konieczność państwową. Akcja świadczeń rzeczowych może być realizowana i będzie zrealizowana. Jeśli się odpowiednio wyjaśni chłopu, na czym polega jego obowiązek, to on zrozumie i dopomoże jeszcze do zniszczenia

Prezydent Bierut wśród młodzieży

Jej wzorami: patriotyzm, bohaterstwo i pracowitość

W godzinach wieczornych dnia 1 bm. ambasador ZSRR Lebediew wydał przyjęcie z okazji pobytu w Polsce delegacji młodzieży radzieckiej w Warszawie.

W pięknie urządzonej gmachu ambasady przy Al. Szucha po raz pierwszy zapaliły się wszystkie światła. Przybywających gości — przedstawicieli wszystkich polskich organizacji młodzieżowych — witał ambasador Lebediew wraz z małżonką w towarzyskiej delegacji młodzieży radzieckiej oraz członków ambasady.

Wśród gości obecna była ob. Wiesława Osóbka-Morawska, małżonka Premiera Rządu Jedności Narodowej.

O godz. 19 przybył do gmachu ambasady Prezydent Krajowej Rady Narodowej ob. Bierut.

Po pierwszym toaście wnieśli ambasador ambasadora Lebediewa na część przyjaźni młodzieży polskiej i radzieckiej, zabrał głos ob. Prezydent Bierut, podkreślając, że jest mu niezmiernie miło spotkać się z zebraną razem młodzieżą polską i radziecką, która będzie kontynuować i utrzymywać przyjaźń między obydwoma narodami.

wroga, który przychodzi na wieś ze zdrazieczkami podszeptami.

Następnie zabrał głos minister administracji publicznej ob. Kiernik.

Sprawa jest wielkiej wagi — oświadczył on. — Chodzi o możliwość zapewnienia chleba powszedniego robotnikom i pracownikom miasta. Chłopi to rozumieją, i mimo, że ciężar jest dotkliwy nikt go nie odmówi. Jeśli chodzi o województwo warszawskie, spodziewa się, że nadchodzące tygodnie przyniosą poprawę. Jako wicepremier Polskiego Stronnictwa Ludowego wzywa wszystkich członków PSL do aktywnej pracy w wykonaniu planów państwowych. Oświadcza, że PSL nikogo nie ważenie pod płaszczyk, kto będzie sabotował ustawy naszego państwa.

Zebrani odpowiedzieli długotrwałą owacją na cześć Prezydenta Bieruta. Przewodniczący podziękował młodzieży polskiej za serdeczne przyjęcie, z jakim spotkała się młodzież radziecka w czasie swej podróży w Polsce.

Kolejno zabierali głos przewodniczący wszystkich polskich organizacji młodzieżowych: ob. Obrączka (OM TUR), Kowalski (ZWM), Domański (Wici), Wojdak (ZMD) oraz przedstawiciel ZHP hrm. Kierzkowski — w gorących słowach podnosząc znaczenie nawiązanych węzłów przyjaźni i współpracy między młodzieżą polską i radziecką, która zawsze będzie dla nas wzorem patriotyzmu, bohaterstwa i pracowitości.

Następnie Prezydent Bierut wręczył delegacji młodzieży radzieckiej upominek od polskich organizacji młodzieżowych w postaci albumu ze zdjęciami Warszawy.

Reszta wieczoru minęła w miłej atmosferze, dając okazję do szczerej i przyjacielskiej wymiany myśli między przedstawicielami młodego pokolenia Polski i ZSRR.

Wyprawa Hessa do Anglii

Majaczenia Hitlera o swej niezwyciężoności

LONDYN. Korespondent „Sunday Dispatch” donosi z Paryża, że na podstawie dokumentów znalezionych w kancelarii Hitlera, francuski dziennikarz André Grueber stwierdził definitywnie, że Hitler osobiście wysłał Hessa do Wielkiej Brytanii.

Grueber pisze, że Hitler wysłał Hessa do Hiszpanii w tajemnej misji na miesiąc przed jego podróżą do Anglii. W Hiszpanii Hess doszedł do przekonania, że Wielka Brytania gotowa jest rozpocząć pertraktacje pokojowe. Po powrocie Hess odbył szereg rozmów z Goeringiem i Hitlerem w tej sprawie. Grueber twierdzi, że widział sprawozdanie ze spotkania w dniu 4 maja 1941 r., które sporządził stały sekretarz Hitlera Rolf Inliger. Według tego sprawozdania Hitler miał powiedzieć wtedy:

„Powiedziałem im, że powstanie decyzja rozpoczęcia wojny z Rosją przed jesienią. Dam Anglii ostatnią szansę życia. Chce, żeby powiedziano Brytyjczykom: „Zakończcie tę wojnę. Zejdźcie z drogi Niemiec”.

Kilka dni później odbyło się drugie posiedzenie, na którym Hess wypowiedział swoją opinie słowami: „Musimy pokazać Brytyjczykom, że jesteśmy szczerzy. Jeżeli zrobimy to, naród brytyjski podniesie się i zmusi Churchilla do zawarcia pokoju”. Następnie Hitler wybrał Hessa, aby zawiązał do Anglii plan „abcd nr 274”, którego kopie znaleziono w kancelarii Hitlera.

Plan ten nazywał się planem abcd, ponieważ składał się z 4 części. Pierwsza część miała przedstawić za pomocą dokumentów, że dalsze prowadzenie wojny po kapitulacji Francji jest bezcelowe. Druga zawierała obietnicę, że Wielka Brytania utrzyma swą niepodległość i wszystkie kolonie, lecz, że nigdy nie będzie się mieszać do spraw narodów europejskich. Trzecia proponowała zawarcie sojuszu niemiecko-angielskiego na okres 25 lat i czwarta wręcz przewidywała, że Wielka Brytania zachowywać będzie przyjazną neutralność wobec Niemiec w czasie ich wojny z ZSRR.

Wizyta literatów francuskich w Moskwie

MOSKWA, 3. 10. (TASS). Stolica ZSRR gości serdecznie francuskich pisarzy Elsa Triole i Louis Aragon, urządzając m. in. kilka wieczorów literackich z ich udziałem. Wczoraj Aragon odczytał swe poematy w języku francuskim przed licznym audytorium regularnych czytelników centralnej biblioteki państwowej literatury zagranicznej: pisarzy, studentów, artystów, oficerów Armii Czerwonej i młodych pracowników fabryk moskiewskich, z których wszyscy obywali się bez tłumacza. Louis Aragon opisał czytelnikom sowieckim życie i prace intelektualistów francuskich w ciężkich la-

tach okupacji faszystowskiej oraz literaturę podziemną. Poeta odczytał kilka cyklów swych poematów napisanych w różnych okresach okupacji. Odczytał również swój utwór pod tytułem „Radio Moskiewskie” opisyjący radość, jaką odczuwali Francuzi, słuchający potajemnie głosu Moskwy. Recital literacki poświęcony pracom Elsa Triole i Louis Aragon został również zorganizowany przy moskiewskim uniwersytecie państwowym.

Spotkania gości francuskich z pisarzami sowieckimi zakończą się wielkim recitalem, który ma się odbyć w domu związków zawodowych w dniu 12. 10. br.

Politycy i dziennikarze polscy, amerykańscy i angielscy w Bydgoszczy

O negdaj przybyli do Bydgoszczy — w drodze na Ziemię Zachodnią — ambasador Rzeczypospolitej w Stanach Zjednoczonych prof. Oskar Lange, poseł do angielskiej Izby Gmin Mack, korespondent nowojorskiej „New York Times” Hill, korespondent Agencji „United Press”, Arnott, korespondent londyńskiej „Daily Mail” Hewins i znany publicysta polski, Ksawery Pruszyński.

Gościom towarzyszył Prezes „Czytelnika” Jerzy Borejsza i dyrektor Czesław Kulesza.

W godzinach wieczornych podejmowano przybyłych w sali hotelu „Pod Orlem” skromnym obiadem.

W przyjęciu wzięli udział przedstawiciele miejscowego społeczeństwa, życia umysłowego Pomorza, partii politycznych i prasy — z wi-

cewojewódą i prezesem Klubu Literacko-Artystycznego, ob. Felczakiem, prezydentem Miasta, Twardzikiem i Adamem Grzymałą-Siedleckim na czele.

Podczas posilku wygłoszono szereg przemówień. Przedstawiciele społeczeństwa bydgoskiego serdecznie powitali reprezentantów myśli politycznej zaprzyjaźnionych krajów; goście zaś dali wyraz swego podziwu: dla pracy naszego narodu w odbudowie swej państwowości i dla postawy społeczeństwa, dźwigającego Polskę z ruin i zniszczenia.

Wieczór w bardzo miłej atmosferze przebiegał się do północy.

W dniu wczorajszym goście Bydgoszczy zwiedzili nasze miasto i jego pamiątki historyczne, w godzinach zaś popołudniowych odwiedzili do Gdyni.

Przegląd Prasy

Memento dla Europy

„Kurier Codzienny” nawiązując do słów sekretarza Centralnej Komisji Związków Zawodowych Witaszewskiego o braku jedności w obozie demokratycznym, smuje następujące rozważania:

Prawda to niezmiernie prosta, ale im dalej odsuwamy się od chwili kapitulacji Niemiec, tym częściej musi być przypomniana. Odzywają się już skargi na świecie, że i San Francisco znacznie przybladło, że cienie impasu kładą się na konferencję „piątki” w Londynie. Na zachodzie wpyływa co chwila projekty bloków. Pojawiają się aż nadto przedwczesne pomysły utworzenia państwa bawarskiego. Obok głosów litości i „zrozumienia” dla nieszczęśliwego położenia Niemiec, powtarzają się ataki na cały szereg państw, którym rzekomo brak demokracji.

Nic dziwnego, że ten stan rzeczy wywołuje niepokój, że pobudzają one do pytania: czy dyplomatyczne rozmowy wystarczą do zmiany sytuacji na świecie? Czy nie przysłaniają jedności liczne i zawile problemy, na które można tego świata mają różne poglądy?

Na szczęście, obok dyplomacji wyrastają nowe siły, które dochodzą do głosu, siły dotychczas milczące i bierne, nie oddziałujące w przeszłości na to, co robili dyplomaci. Tymi siłami są: przede wszystkim — ludy w ustrojach demokratycznych, ludy, które chcą zabierać głos i decydować o pokój.

Drugą siłą, która dziś wyrasta — to jedność świata pracy, jedność robotników, zdecydowanych tworzyć organizację zwartą, zdolną do wpływania na bieg dziejów.

Ostatni termin

W związku ze zbliżającym się ostatecznym terminem dekonspiracji oddziałów Armii Krajowej, „Polska Brodnia” podkreśla różnicę — istniała między górą i dolami, między bohaterką masą i antydemokratycznym dowództwem w tonie A.K. Na zakończenie dziennik konkluduje:

Sądymy, że uczciwość, to znaczący nie stoczony jad demoralizacji faszystowskiej akowiec powinien dzisiaj przede wszystkim odczuć potrzebę odgrozienia się od zbrodni NSZ. Jedynym sposobem odgrozienia się od tych zbrodni i odsunięcia od siebie odium społeczeństwa polskiego jest właśnie wyjście z podziemi.

Zbliża się dzień 15 października, ostatni termin dekonspiracji. Wszystko to, co po tej dacie pozostanie w zaścianach konspiracyjnych, ściągnie na siebie nieuchronnie donimanie tożsamości z bandytami NSZ. Dla społeczeństwa polskiego linia podziału między pozostałymi w podziemiach grupami AK i NSZ po tej dacie przestanie istnieć. Pozostaną poprostu zbrodnicze bandy, które muszą być i będą bezlitośnie wyteplone.

Opuszczenie podziemi to, poza względami natury politycznej, — nakaz moralny.

Nieprzemysłowa postawa

Uchwałę Rządu stwierdzającą, że Konkordat między Polską i Watykanem przestal obowiązywać, większość społeczeństwa przyjęła z zadowoleniem. Postawa części duchowieństwa jest zgola inna. „Dziennik Ludowy” pisze na ten temat:

Większa część naszego duchowieństwa przybiera w ostatnich czasach duchowe postawę, z aktorską maestrią usiłuje przedstawić się w oczach wierzącego ogółu jako obiekt szczególnych ataków i nienawiści zwycięskiej demokracji. Łatwo dostrzec też cierpiętniczą postawę w pierwszym lepszym kazaniu prowincjonalnego proboszcza. Kazania te stanowią nie rzadko jawną prowokację, a treścią daleko nieraz dobiegającą od zagadnień wiary.

Mamy wrażenie, że jest to postawa nieprzemysłana. Bo w gruncie rzeczy czy duchowieństwo katolickie w wolnej Polsce ma jakiegoś powody do niezadowolenia? Zdaje się, że nie. A jeśli istnieją powody, to chyba tylko w imaginacji tych jednostek, które w podświadomości mają poczucie własnych — delikatnie mówiąc — grzeszków, wobec własnych owieczek. Jednostki te, zresztą dość liczne, drżą na myśl, że ktoś może położyć kontrolującą ręką na ich dotychczas wyłącznej domenie, gwarantującej pokójne dochody. To pewnie główny powód cierpiętniczej postawy, która znajduje szybki naśladowców. Ze sprawą religii jednak, której duchowieństwo winno służyć, nie ma to nic wspólnego.

Publikacje ambasady USA w Madrycie

MADRYT, 3. 10. Ambasada USA rozpoczęła wydawanie 90 tysięcy kopii swych regularnych publikacji „Semanao Grafico”, zawierających rozprawki tłumaczenie listu prezydenta Roosevelta z marca 1945 r., do ambasadora USA, potępiającego regime Franco. Wydawanie nastąpiło zaledwie kilka godzin przedtem, zanim Franco skonił swój gabinet do rozważania spraw hiszpańskich.

Pomorze spełni swój obowiązek

Przebieg dostawy świadczeń rzeczowych na rzecz Państwa

Toruń na czele powiatów — Nieszawa i Lubawa na samym końcu

Wagę zagadnienia świadczeń rzeczowych podnosiła niejednokrotnie cała prasa polska. Nabrało ono szczególnej ostrości na Pomorzu. W okresie, kiedy inne województwa naszego Państwa (zwłaszcza Śląsk) zrozumiały tę kapitalną sprawę dla naszego Państwa, szereg powiatów Pomorza nie wywiązało się dotychczas z ciążących na wsi obowiązków.

A przecież świadczenia rzeczowe nałożone na wieś pomorską w roku bieżącym nie są zbyt duże w porównaniu z ogólnymi zbiorami i w porównaniu z okresem, który przeszedł. Wynoszą one zaledwie 185 tys. ton, a więc około 18 proc. zbiorów. Z tej liczby do 1 października chłop powinien był odstawić 25%. Niestety. Ze sprawozdań poszczególnych starostów, złożonych na ostatnim zjeździe wojewódzkim, można było stwierdzić ponad wszelką wątpliwość, że katastrofalny stan świadczeń jest w dużej mierze wynikiem nieudolności organów administracyjnych.

Na szczęście chłop pomorski zrozumiał wielką odpowiedzialność, jaką złożyło na jego barki państwo. Zaczął on masowo oddawać część swych omlotów dla zaoprowizowania mas robotniczych. Chłop polski jest elementem wysoce patriotycznym. Wie on, że na pracę jego rąk czekają wygłodzone miasta; że im szybciej i sprawniej przeprowadzone zostaną świadczenia rzeczowe, wieś szybciej otrzyma wyprodukowane w fabrykach artykuły potrzebne w gospodarstwie rolnym.

Jeżeli więc dotychczas przebieg świadczeń rzeczowych nie był dostateczny, wina — leżała jedynie i wyłącznie po stronie aparatu administracyjnego.

Opieszalność i zbyt mała prężność była czynnikiem hamującym. Potwierdzają to dostawy ostatnich dni.

Otwarcie bydgoskiej hali targowej

Bydgoska hala targowa, zdevastowana całkiem przez działania wojenne, została otwarta i oddana do użytku handlu polskiego w dniu 3 października br. Z ramienia komitetu organizacyjnego ob. Wojtała powitał prezydenta miasta ob. Twardzickiego, który przejął wstępną rolę białoczerwoną. Prezydent miasta wyraził gorące życzenie jak najlepszego rozwoju nowej placówki handlowej i przyrzekł jej nadal swe pełne poparcie.

Ks. proboszcz Balcerek dokonał poświęcenia hali i w przemówieniu nadmieniał, że wiara chrześcijańska nie koliduje z dążeniem człowieka do zdobycia pomyślności gospodarczej.

W uroczystości otwarcia wziął również udział przedstawiciel Izby Przemysłowo-Handlowej mgr Michalik i ob. Bodnar.

Organizacyjny komitet uroczystości stanowili: dyr handlowy ob. Derman, kierowniczka działu gospodarczego ob. Biedrzycka, kierownik referatu zakupów ob. Poczeka, przedstawiciel „Polskiego Zjednoczenia Dróbników Kupców“ ob. Orłowski, ob. insp. Nożdzikowski, ob. inż. Dodecki, oraz insp. hali ob. Cichocki.

Ob. Orłowski, repatriant z Lwowa, sformułował cele nowej placówki handlowej. Kupiec, two pracujące w hali chce służyć społeczeństwu przez wzorową obsługę, przez obniżkę cen i zaspokojenie potrzeb uboższych warstw pracujących. Nowoczesny kupiec polski musi zerwać z nawykami dzikiego handlu okupacyjnego, ma dążyć do osiągnięcia sprawiedliwego zysku.

Odbudowa hali w rekordowym tempie jest zasługą inspektora ob. Cichockiego, byłego więźnia Mauthausen. Mimo trudności w zdobyciu materiałów, znalazło się dla hali wszystko z zakresu urządzeń handlowych, higieny i ogólnej estetyki.

Uroczystość została zakończona skromnym przyjęciem w miejscowej, kwiatami przybranej gospodzie, pozostającej pod zarządem ob. St. Nowaka.

J. Garas

Występ atletów „Zryw“

Dla rannych żołnierzy bezpłatnie w czwartek dnia 4 bm. w sali ZWM przy ul. Marcinkowskiego 3, o godz. 19-tej wystąpią atleti „Zrywu“ przy ZWM w dzwigananiu ciężarów i w zapasach.

Atrakcją wieczoru będzie występ w podnoszeniu ciężarów mistrza Polski Tynieckiego, o stalowych muskułach i innych.

W zapasach wystąpią znani atleti pomorscy jak: Łoboda, Pawłowski Tyniecki, Majchrzak, Lewandowski.

Wstęp dla publiczności wolne datki.

Oa Raministracji

Urzędy i Agencje Pocztowe!

Na zapytania komunikujemy, że numer 171 „Ziemi Pomorskiej“, noszący na prowincji datę 1. 10. 1945 r. jest ostatnim numerem miesiąca września br. Październik rozpoczyna się numerem następnym tj. 172-gim.

Zaledwie starostowie wrócili ze zjazdu wojewódzkiego, a już można zaobserwować wydatne zwiększenie dostaw w niektórych powiatach. Najjaskrawszym przykładem zrozumienia olbrzymiej roli sprawnego czynnika administracyjnego w życiu państwa, jest powiat toruński. Jeszcze przed trzema dniami powiat ten stał na 10 miejscu w tabeli statystycznej dostaw. Dziś w szlachetnym współwzrostwie powiatów Toruń wysunął się na pierwsze miejsce, oddając 29,75% zboża. Jest to objaw wysoce radosny. Starosta tego powiatu ob. Gordon udowodnił, jak wiele może pomóc w przeprowadzeniu akcji zbierania kontyngentów usprawnienie czynnika administracyjnego.

W innych powiatach wprawdzie nie widać jeszcze zmian radykalnych, ale i tam należy ich wkrótce oczekiwać.

Włocławek przesunął się w ciągu trzech ostatnich dni z 6 miejsca na 5-te i przekazał Państwu 8,2% świadczeń. Podciągnął się rów-

nież Wyrzysk (starosta ob. Borowski). Kiedy jeszcze 3 dni temu odstawiono z tamtego terenu 8,26% zboża, dziś już zanotowano 17,8 procent.

A oto jak wygląda tabela ogólna:

Na pierwszym miejscu Toruń — 29,75 proc. odstawionych zbóż. Szubin 28,36%, Wyrzysk 17,8%, Tuchola 10,8%, Włocławek 8,2%, Świecie 7,22%, Bydgoszcz 6,64%, Sepolno 6,19%, Wąbrzeźno 5,95%, Inowrocław 4,66%, Rypin 4,17%, Brodnica 2,68%, Chełmno 2,52%, Lipno 2,42%, Chojnice 2,2%, Grudziądz 1,81%, Nieszawa 1,63%, Lubawa 1,56%.

Na ostatnim miejscu pozostaje w dalszym ciągu Nieszawa i Lubawa.

Kraj czeka w tych powiatach na należyte akcje starostów. Ich żywy kontakt z wsią, ich energia w ułatwieniu chłopu wypełnienia obowiązku obywatelskiego przyniesie i tam niezawodne rezultaty.

Akcja rozpowszechnienia uprawy słodkiego łubinu

Państwowe Zakłady Hodowli Roślin weszły akcją mającą na celu rozpowszechnienie wśród rolników uprawy łubinu słodkiego. Łubin słodki jest niezwykle cenną rośliną, ponieważ udaje się na ubogich glebach i dostarcza w tych warunkach dużej ilości nadzwyczaj wartościowej paszy w postaci zielonki, kiszonki lub ziarna. Ponieważ łubin słodki jest jeszcze bardzo mało rozpowszechniony, koniecznym jest, żeby obecnie nie używać łubinu dla celów pastwowych, lecz wyłącznie na zasiew. Rolnikom opłaci się cały zbiór ziarna użyć na zasiew przyszłoroczny, ponieważ ceny ziarna siewnego łubinu będą wysokie.

Należy jednakże zaznaczyć, że dobrą cenę będzie miał tylko towar kwalifikowany, nieposia-

dający domieszki ziarn gorzkich. Stwierdzenie braku szkodliwych domieszek na podstawie nadesłanych 2 kg próbek przeprowadza między innymi Państw. Zakład hodowli łubinu słodkiego, Poznań-Solacz, ul. Ślaska 2a.

Niezwykle cenne poparcie uzyskała akcja rozpowszechnienia uprawy słodkiego łubinu w woj. pomorskim na skutek zarządzenia ulg kontyngentowych przez ob. Wojewodę. W powiecie chojnickim, posiadającym największą ilość siewnego ziarna łubinu słodkiego i przeznaczonym na centrum uprawy uszlachetnionego ziarna, akcja ta ma duże szanse powodzenia, ponieważ zaopiekował się nią osobiście starosta ob. mgr Rzeźniowiecki oraz energicznie przeprowadza ją w terenie miejscowe Biuro Rolne Pomorskiej Izby Rolniczej.

Życie szkoły i nauczycielstwa na łamach „Ziemi Pomorskiej“

W dniu 17 ub. miesiąca odbyła się wspólna konferencja z udziałem przedstawicieli Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego Kazimierza Maja, przedstawiciela Nauczycielskiego Instytutu Wydawniczego „Nasza Księgarnia“ Tomasza Szczuchury oraz przedstawiciela Zarządu Głównego „Czytelnika“ Jerzego Borejszy i członka Zarządu Głównego tej Spółdzielni Stanisława Tazbira. Omówiono szczegółowo przyszłą współpracę obu instytucji, stwierdzając przy tym zgodność poglądów co do celowości tej współpracy zarówno w kierunku organizacyjnym, jak i wydawniczym, a także w zakresie dobrowolnej akcji kulturalno-oświatowej.

Omówiono też szczegółowo pierwsze konkretne posunięcia, zmierzające do zacieśnienia tej współpracy na płaszczyźnie wykorzystania łamów prasy „Czytelnika“ przez miejscowe organizacje nauczycielskie dla naświetlenia

spraw szkolno-oświatowych i zawodowo-nauczycielskich.

Na podstawie wzmiankowanej umowy „Ziemia Pomorska“ poświęca jedną kolumnę w tygodniu wypowiedzi członków oddziału pomorskiego ZNP.

Z wielką radością oddajemy działaczom Związku swoje łamy dla naświetlania przez nich życia, trosk i radości pionierów oświaty na ziemiach Pomorza. Oczekujemy z ich artykułów i wzmianek żywego obrazu pracy szkoły, wierząc, iż pomoże to całemu społeczeństwu w stworzeniu ludzi najbardziej ofiarnym i najbardziej odpowiedzialnym za przyszłość naszego narodu — odpowiednich warunków ich pracy nad budową demokratycznego Państwa Polskiego.

Mamy nadzieję, że w kolumnie poświęconej życiu szkoły na Pomorzu znajdą się głosy nauczycielstwa z wszystkich naszych miast i osiedli.

Wielki Kongres Chłopski

województwa pomorskiego

BRACIA CHŁOPI!

Związek Samopomocy Chłopskiej — to nasza siła i nasza potęga, to rękoma wielkiej przyszłości wsi w naszym Niepodległym Państwie.

Do dzieła, do organizacji naszej! Zakładajmy wszędzie Koła wiejskie i twórzmy gminne Związki Samopomocy Chłopskiej!

Twórzmy potężną siłę Spółdzielni Chłopskich.

Uchwały 1-go Zjazdu Zw. Sam. Chłopsk.

W niedzielę, 7 października br. odbędzie się w Bydgoszczy

WIELKI KONGRES CHŁOPIŃSKI WOJ. POMORSKIEGO

Zarządy powiatowe i gminne związku Samopomocy Chłopskiej, Koła gromadzkie, robotnicy folwarczni, repatrianci,

ZARZĄD WOJEWÓDZKI ZWIĄZKU SAMOPOMOCY CHŁOPIŃSKIEJ

Fr. Król

prezes Woj. Zarządu Samop. Chłopskiej

Mgr. E. Sidorkiewicz

sekretarz Woj. Zw. Samop. Chłopskiej

Prof. Langer

Kierownik Wydz. Kultury Wsi

Lotnicy radzieccy w Bydgoszczy

Pod egidą Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbędzie się w sobotę, dnia 6 bm., o godzinie 16.15 na Stadionie Miejskim oczekiwany z wielkim zainteresowaniem mecz piłkarski, między doskonałą reprezentacją Lotników Radzieckich a BKS-em.

Mecz ten będzie transmitowany przez Polskie Radio i filmowany przez Wytwórnę Filmową.

Koncert Eugenii Umieńskiej

światowej sławy polskiej skrzypaczki wzbudził b. wielkie zainteresowanie społeczeństwa, tym bardziej, że artystka z całego woj. Pomorskiego wybrała jedynie Bydgoszcz, by czarować tonami swej muzyki rzesze wielbicieli. Koncert dziś, punktualnie o godz. 17.30 w „Strzelnicy“, ul. Toruńska 30. Pozostałe bilety w cenie 15—40 zł w „Strzelnicy“ godz. 8—17.30.

Życia Somorza

TORUŃ. W sali kina „Wisła“ odbyły się w ub. niedzielę obrady toruńskich kolejarzy zrzeszonych w ZKK. Obszerne sprawozdanie wygłosił prezes ob. Ligman i ob. Sobocki. Mówcy w mocnych słowach podkreślili, że pracownicy PKP biorą żywy udział w kształtowaniu państwa. Prace ZKK idą w kierunku polepszenia bytu materialnego kolejarzy. Założono piekarnię i sklepy spółdzielcze, stworzono komitet opieki nad dzieckiem i uruchomiono ochronki. Dla wdów i sierot po kolejarzach wyosygnowano 50 tys., a dla stołówek 160 tys. złotych. Dużą bolączką jest nieregulowanie spraw mieszkaniowych (300 wniosków niezadowolonych) i brak lekarza kolęjowego. Po przemówieniu ob. Dybowskiego referat polityczny wygłosił ob. Juraszek z PPR. Liczni mówcy poruszyli w wolnych wnioskach szereg spraw aktualnych, po czym po kilkugodzinnych obradach zebranie zakończono.

PODSTOLIN k. Sztumu. Podstolin, wieś położona 6 km na południe od Sztumu, w ubiegłym tygodniu święcił uroczystość dożynek. Po nabożeństwie w miejscowym parafialnym kościele, dawnym klasztorze pocysterskim z początków XIII w. — w sali miejscowego „Domu Milicji“ odbyła się uroczystość dożynekowa. W miłym nastroju przy śpiewie, deklamacjach i tańcach, wykonanych przez dzieci tutejszego przedszkola, zasiadli miejscowi gospodarze do suto zastawionych stołów. Okolicznościowe przemówienie wygłosił kierownik szkoły, zaznaczając, że po raz pierwszy od 200 lat lud tutejszy niesie swój plon w darze nie obcym lecz swojemu Narodowi. Składając życzenia dożynekowe na ręce miejscowego sołtysa i wójta mówca podkreślił, że z ukończoną akcją żniwną łączy się wznowienie akcji repolinizacji tych terenów.

Zabawa ludową zakończoną uroczystości dożynekowe.

INOWROCŁAW. 30 września br. nastąpiło otwarcie wystawy Artystów-Plastyków w Inowrocławiu. W dniu otwarcia zwiedzili wystawę Wojewoda dr Pasemkiewicz, Prezes WRN dr Wiechno i Naczelnik Wydziału Kultury i Sztuki prof. Jerzy Remer.

W sali posiedzeń Zarządu Miejskiego odbyło się zebranie Komitetu Niesienia Pomocy Zdemobilizowanym Żołnierzom. Po zagajeniu poszczególnie sekcje złożyły sprawozdania ze swej tygodniowej działalności. Sekcja finansowo-gospodarcza w czasie ostatniej zbiórki w Szymborzu i Matwach zebrała 12180 zł oraz pewną ilość cukru i maki. Na wniosek ob. Mirgołowej Komitet postanowił wyosygnować 5000 zł na rzecz PCK, który już od kilku dni opiekuje się przejeżdżającymi zdemobilizowanymi i powracającymi z niewoli żołnierzami.

Turniej tenisowy o mistrzostwo Kujaw i m. Inowrocławia zakończył się następującymi wynikami: gra pojedyncza panów — Kończak (Pogoń Katowice) — Bratek (Pogoń) 6:4, 6:1, 6:2. Gra podwójna panów: Bratek, Lejch — Kończak, Cerecki 6:2, 6:2. Gra pojedyncza pań: Jędrzejowska — Jaśkowiakówna (Poznań) 6:1, 6:1. Gra mieszana: Jędrzejowska, Cerecki — Jaśkowiakówna, Piątek 6:2, 7:5.

NAKŁO. Staraniem spółdzielców powiatu wyrzyckiego został zorganizowany w Nakle pod protektoratem starosty powiatowego ob. Borowskiego w dniu 30 września br. „Dzień Spółdzielczości“. Przy licznych udziałach publiczności wyruszył pochod organizacyjny i spółdzielców do kościoła na nabożeństwo. Po nabożeństwie udano się w barwnym pochodzie do Strzelnicy, gdzie odbyła się przy wypełnionej po brzegi sali akademii. Na program akademii złożyły się referaty, przemówienia, występy chóru kościelnego, uczniów Gimnazjum Państwowego, uczennice szkoły powszechnej, oraz recital śpiewaczy.

ZŁOTÓW. Przy licznie zebranej publiczności — sympatykach sportu oraz przedstawicieli władz miejscowych i szkolnictwa, odbyło się walne zebranie Klubu Sportowego „Odra“ w Złotowie. Na zebraniu przeprowadzono wybór różnych sekcji. Na czele nowego zarządu stanął znany działacz na terenie m. Poznania ob. Jaroszyk Henryk wraz z szeregiem byłych działaczy sportowych i czynnych sportowców.

GRUDZIĄDZ. Z okazji otwarcia Teatru Miejskiego w Grudziądzu wystawiono komedię muzyczną Bałuckiego „Dom otwarty“ w opracowaniu Tadeusza Niewskiego, przy udziale baletu pod kierownictwem Stefani Buczkowskiej.

LUBICZ pod Toruniem. Wodne młyny w Lubiczu jedne z najstarszych w Polsce w okresie działań wojennych uległy zniszczeniu. Dzięki energii kierownictwa z dyr. inż. Wasilewskim na czele zostały uruchomione. Zdolność przemiałowa osiągnęła już 90 ton dziennie. Młyny, lubickie dostarczają maki dla świata pracy w Toruniu, Bydgoszczy a nawet Łodzi.

Do naszych korespondentów

Z dniem dzisiejszym zaczniemy honorować reportaże i wzmianki nadsyłane nam z terenu.

Zaznaczamy, że pierwszeństwo dawać będziemy na łamach dziennika reportażom odzwierciedlającym życie i troski wsi i miasteczek. Z miast oczekujemy obszerniejszych reportaży.

Redakcja.

Zarządzenia Gazowni Miejskiej

Z dniem 1. 9. 1945 r. wprowadza się następujące kategorie i taryfy za zużycie gazu, opłaty stałej za liczniki oraz opłatę za dzierżawę aparatów gazowych i przyłączenie do sieci:

Kategorie odbiorców i taryfy za gaz

Kat. I. Odbiorcy prywatni w gospodarstwach domowych, instytucje państwowe, samorządowe, wojskowe instytucje o charakterze publiczno-społecznym jak: szpitale, stołówki, spółdzielnie, organizacje społeczne, polityczne itp., przedsiębiorstwa państwowe w ramach produkcji po cenach sztynnych, przemysł pracujący dla potrzeb państwowych

cena za 1 m³ — zł 3.—

Kat. II. Przedsiębiorstwa prywatne, przemysł produkujący na wolny rynek, handel, rzemiosło, zakłady lecznicze, prywatne, hotele itp. oraz mieszkania właścicieli

cena za 1 m³ — zł 10.—

Kat. III. Handel artykułami luksusowymi, lokale rozrywkowe, restauracje, kawiarnie, cukiernie, pasztecziarnie itp.

cena za 1 m³ — zł 20.—

Opłaty stałe

1. Za gazomierz: zależnie od wielkości, miesięcznie od 7.— zł — 100.— zł.

2. Za przyłączenie instalacji do sieci: zależnie od ilości izb, po 5.— zł od każdej izby. Za izbę liczy się każde pomieszczenie łącznie z kuchnią.

3. Za przepisanie licznika gazowego na nowego odbiorcę pobierana będzie opłata jak w punkcie 2.

Opłaty za dzierżawę aparatów gazowych

- Kuchenska 2- wzgl. 3-płom. zł 5.—
- Kuchnia familijna zł 20.—
- Grzejnik do wody zł 10.—
- Piecyk kąpielowy zł 15.—
- Piekarnik zł 10.—
- Łodówka zł 40.—

Ograniczenie zużycia gazu

a) Ustala się ograniczenie zużycia gazu dla odbiorców prywatnych w gospodarstwach domowych do wysokości 50 m³ na jeden gazomierz.

b) Dla wszystkich innych rodzajów odbiorców ustala się kontyngent zużycia gazu dla każdego odbiorcy indywidualnie.

Uwagi

W razie przekroczenia kontyngentu, każdy przekroczony metr³ liczony będzie:

- a) dla odbiorców kat. I za m³ zł 10.—
- b) dla odbiorców kat. II i III za m³ zł 50.—

W zasadniczych wypadkach (lecznictwo, małe dzieci, drobne prace zawodowe) może nastąpić podwyższenie kontyngentu na specjalne podanie, wniesione do Dyrekcji Zakładów i Przedsiębiorstw Miejskich.

Uwagi ogólne

1. Za uszkodzenie gazomierza odbiorca ponosi nie tylko koszt jego naprawy i legalizacji, ale zostaje natychmiast odcięty od sieci.

2. W wypadku wyznaczenia kwatery wojskowej nie będą uwzględniane żadne reklamacje. Koszt gazu ponosi właściciel mieszkania i jest odpowiedzialny za przekroczenie kontyngentu.

3. Żadne nowe wnioski o otwarcie gazu z uwagi na brak węgla w najbliższym czasie z zasady uwzględniane nie będą. Wszystkie wnioski złożone dotychczas, a dotyczące otwarcia gazu po prawej stronie Brdy oraz osiedla w lesie gdańskim, są w dalszym ciągu nieaktualne również z powodu braku węgla. Żadnych indywidualnych odpowiedzi na wnioski o otwarcie gazu udzielać nie będziemy.

4. W razie stwierdzenia przez Gazownię samowolnego włączenia instalacji gazowej do sieci, następuje natychmiastowe odcięcie gazomierza na przeciąg trzech miesięcy plus opłata za nowe dołączenie. Zużyty samowolnie gaz liczony będzie po cenach jak przy przekroczeniu kontyngentu.

5. Rachunki za gaz winny być zapłacone w biurach Przedsiębiorstw i Zakładów Miejskich, Jagiellońska 48, względnie z dniem otwarcia w sklepie Przedsiębiorstw i Zakładów Miejskich, Gdańska 27, w ciągu 8 dni od daty doręczenia. Niezapłacone rachunki w ciągu tego terminu pociąga za sobą odcięcie licznika. Za nowe założenie licznika pobierana będzie opłata jak opłaty stałe pkt 1.

6. Wszelkie uszkodzenia w sieci, czucie gazu itp. należy natychmiast zgłaszać do Dyrekcji Przedsiębiorstw i Zakładów Miejskich 1. odnośnie prądu tel. 15-23, 2. odnośnie gazu tel. 15-21.

7. Przedsiębiorstwa i Zakłady Miejskie nie

wykonują w zasadzie żadnych prac instalacyjnych ani napraw urządzeń gazowych i elektrycznych u odbiorców, Prace te wykonują koncesjonowani instalatorzy prywatni. Wszelkie opłaty i koszty związane z przyłączeniem do sieci miejskiej począwszy od granicy posesji ponosi właściciel posesji.

Ostrzeżenie Elektrowni Miejskiej

Wobec stwierdzonych faktów przedstawienia się nieznanymi osobnikami za pracowników Elektrowni Miejskiej i dokonanych kradzieży liczników, Elektrownia przestrzega swych konsumentów, iż za skradzione liczniki, będące jej własnością, konsumenci również są odpowiedzialni. W wypadku kradzieży licznika, prąd będzie im wstrzymany, a sprawa przekazana władzom sądowym.

Komunikaty

— W dniu 4. 10. 1945 r. o godz. 17.00 odbędzie się plenarne zebranie w Strzelnicy, ul. Toruńska celem wyboru delegatów na Zjazd Krajowy Związku Zawodowego Transportowców w Sopocie.

Zarząd Związku Transportowców w Bydgoszczy

— W dniu 3 października 1945 r. o godz. 9 rano została otwarta Hala Targowa, przy ul. Podwale 7.

— Dnia 6 bm. o godz. 18-tej odbędzie się w dużej sali Okręgowej Komisji Zw. Zaw. (Strzelnica) ul. Toruńska 30 jubileuszowy koncert Chóru Kolejowego „Hasio” i Orkiestry Kolejowej ZZK. Po koncercie zabawa taneczna.

Noce dyżury aptek

Apteka „Pod Łabędziem”, Al. 1 Maja nr 5 tel. 23-46.

Apteka „Pod Lwem”, ul. Grunwaldzka nr 37

Seat

Dzisiaj w Teatrze Polskim przy Al. 1 Maja 68, po cenach zmniejszonych dramat w 3 aktach Zofii Nałkowskiej pt. „Dzień jego powrotu”.

Początek punktualnie o godz. 18.30. Kasa teatru czynna od godz. 10—12 i od godz. 15 do 18.30.

Co grają w kinach?

„Pomorzanin” — „Wielki walc”. Nadpr.: Kronika polska nr 26.

„Wolność” — „Zaginiony Horyzont”. Nadpr.: Kronika polska nr 26.

„Polonia” — „Tarzan i Zielona Bogini”. Nadpr.: Kolorówka „Wesołe podwórko”. Kronika polska nr 26.

„Orzeł” — „Halka”. Nadpr.: Nowiny dnia nr 15.

„Bałtyk” — „Zaginiony Horyzont”. Nadpr.: Kronika polska nr 26.

W „Pomorzaninie” aż do odwołania dodatkowo przedstawienie o godz. 14-tej.

Program Rozgłośni Pomorskiej

na czwartek, dnia 4 października 1945 r.
Bydgoszcz na fali 284 m

6.45 Transmisja z Warszawy — audycje informacyjne. 8.00 Program na dzień bieżący. 8.05 Wiadomości miejscowe i ogłoszenia. 8.10 Koncert poranny z płyt — pieśni i piosenki. 12.00 Transmisja z Warszawy — audycja południowa. 13.50 Skrzynka poszukiwania rodzin. 14.00 Płyty dla amatorów muzyki dawnej. 14.10 Wiadomości miejscowe. 14.15 Kronika pomorska. 14.35 Przegląd prasy pomorskiej. 14.35 Z cyklu „Dbajmy o zdrowie” pogadanka dr Sieluzkiego. 14.45 Muzyka rozrywkowa z płyt. 16.00 Transmisja z Warszawy — audycja dla dzieci, koncert, odbudowa Warszawy, audycja wojskowa, portrety zasłużonych działaczy, którzy zgineli pod okupacją. 17.30 Recital śpiewaczy Jana Popiela (bas). 17.50 Felieton pt. „Teatr Ateński” w opr. Stefana Srebrnego. 18.00 Toruń na antenie bydgoskiej. 18.15 Transmisja z Warszawy — przegląd prasy krajowej, koncert, skrzynka poszukiwania rodzin, z życia narodów słowiańskich, artykuł polityczny, dziennik wieczorny, koncert, „Stolica” powieść radiowa Poli Gojawczyńskiej. 21.00 Koncert życzeń z Bydgoszczy. 21.30 Skrzynka poszukiwania rodzin. 21.40 Słynni soliści — koncert z płyt. 22.00 Wiadomości ze świata. 22.10 Muzyka taneczna z Torunia pod dyr. Zakrzewskiego. 23.00 Transmisja z Warszawy — audycje informacyjne.

Dnia 1. X. 45. o godz. 17.40 zmarła w Bogu, opatrzona Sakramentami św. po długich i ciężkich cierpieniach, moja najdroższa żona i przyjaciółka serdeczna, moja najukochańsza mamusia, nasza najdroższa córka, siostra, kuzynka i bratowa ś. p.

Zofia z Nowickich Średzińska
w nieutulonym żalu
mąż z córeczką i rodziną

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 5 b. m., o godz. 17.30 z kaplicy cmentarza starofarnego przy ul. Grunwaldzkiej.
Msza św. za spokój duszy zmarłej odbędzie się w ten sam dzień o godz. 7.45 w kościele św. Trójcy.
Bydgoszcz, Zamość, Poznań.

Dnia 29 września o godz. 9.30 rano zmarł po krótkich, ciężkich cierpieniach, opatrzony Olejami św., nasz drogi, nigdy nie zapomniany ś. p.

Józinek
ukochany braciшек, przeżywszy lat 14.

Pogrzeb odbędzie się dnia 4. 10. 45 r. o godz. 16.40 z kaplicy cmentarza Serca Jezusowego.
W dziękmu smutku pograżona
Rodzina Antczaków
Bydgoszcz, Cieszkowskiego 4.

Wielkopolska Hurtownia
art. kosmetyczno - gospodarczych
Poznań, Armii Czerwonej 2 Hotel Britania)

poleca wyroby firm:
Miraculum Wilbra Dobrolin Pharkos
Anida Ultra Lavit

NAPRAWA I KONSERWACJA
maszyn do pisanja, liczenia,
WARSZTATY RADIOWE
na miejscu. Chemikalia, błony, papiery, płyty stałe na s. ładzie.
SPRZEDAŻ HURTOWA

JUPITER
BYDGOSZCZ, Stary Rynek 20
tel. 1865

Po długich i ciężkich cierpieniach zmarła w dniu 1. 10. 1945 r. nasza współpracowniczka ś. p.

Zofia Średzińska
z domu Nowicka
Cześć jej pamięci.

Zarząd i Pracownicy
Spółdzielczych Składow artykułów technicznych i żelaznych w Bydgoszczy

Obrót czekowy
P. K. O.
dogodny i tani

Czeki kasowe, przekazy do wszystkich miejscowości, bezpłatne przelewy. Korzystajcie z bezpłatnego obrotu bezgotówkowego **P. K. O.**

Dr. Edward Soboczyński
powrócił
i przyjmuje przy Alejach 1 Maja Nr 27 (ul. Gdańska) od godz. 8-mej do 10-tej i od 4-tej do 6-tej po poł.

Bezkonkurencyjna
Pasta do obuwia „Bałtyk”
Wytwórnia Bydgoszcz, ul. Grodzka 4

Marta Tylewicz, Augustin, pow. Wyrzyk zagubiła portfel z dokumentami w koleje Bydgoszcz—Augustin. Zwrot za nagrodą. (90)

Dzierżawy
Dzierżawie w śródmieściu o większych rozmiarach pomieszczeń na urządzenie pewnej wytwórni. Oferty do „Ziemi Pomorskiej” pod „Wytwórnia”.

Dnia 2. 10. 45 r. zmarł po krótkich cierpieniach, zapatrzony Sakramentami św., mój drogi mąż, ojciec, brat, dziadek, przeżywszy lat 67 ś. p.

Kazimierz Grochowski
długoletni dzierżawca majątku Goncarzewo, o czym zawiadoma w głębokim smutku pograżona
Rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w piątek przed południem w Slesinie z kościoła parafialnego.

Radiotechnicy wykwalifikowani do naszych warsztatów radiowych poszukujemy. Płace bardzo dobre „Jupiter” Bydgoszcz, Stary Rynek 20, telefon 18-65. (87)

Potrzebny od zaraz pomocnik krawiecki i podręczny, Nakielńska 44/2. (92)

„Bałtyk” wytwórnia pasty do obuwia kupi maszynę do wyrobu świec. Bydgoszcz, Grodzka 4.

Kupujemy każdą ilość diamentów od ciecia szkła „Alfa”, ul. Garbary 3. (81)

Fotograficzne papiery, oraz wszelkie fotomateriały kupuje. Płaci dobrze. Zakład fotograficzny, Aleje 1 Maja 116. (2270)

Westfalki, kanki do mleka, smary, oliwa, pa-piaki, po cenach przystępnych poleca **Skład art. żelaznych i budowl.** Długa 25.

Sprzedam dywan 3,5x2,5 w dobrym stanie, meksi piaszcz wzrost 1,75. Gołębia 55/2. (99)

Sprzedam wózek ręczny dwukółowy. Wiadomość ul. Kościuszki 35 m. 4. (107)

Poszukiwania
Maria Krasowska, Cieleśzyn, pow. Świecie k/Bydgoszczy poszukuje Edwarda Krasowskiego i Franciszki Koszewskiej. (89)

Panowie, którzy przywieźli wiadomość z lagru o Rajmundzie Suplickim na Pordońska 101, prosimy bardzo Dworcowa 7/10, Waclaw Suplicki. (39)

Różne
Uwaga! — Uwaga! Skład przyborów fotograficznych Bydgoszcz Al. 1 Maja 22. Stale zakupuje każdą ilość materiału i przyborów fotograficznych — dobrze płaci. (19)

Unieważnienia
Unieważniam skradzione dokumenty, kartę rozpoznawczą nr 738 Józef Bartnik. (103)

Unieważniam zgubioną kartę rejestracyjną RKM Bydgoszcz Czesław Długozima, Łączmica, gmina Osielesko. (107)

Zebrania
Zebranie plenarne Cechu Słusarzy Samochodowych odbędzie się w sobotę 6 bm. o godz. 18-ej w domu Rzemiosła Jagiellońska 32. (68)

Wolne posady
Pałac egzaminowany natychmiast potrzebny. Zgłoszenia do firmy „Alfa”, Garbary 3. (73)

Poszukuje posady
Starsza gospodyni poszukuje pracy z gotowaniem. Bros, Rycerska 13/12. (78)

Kupno
Szofer poszukuje posady. Oferty do Ziemi Pomorskiej nr.83

Sprzedaj
Maszyny: do pisania i liczenia sprzedam. Składnica Opalowa, Dworcowa 92. (77)

Futro męskie, piżmowce sprzedam. Wiadomość: Piekarnia Pl. Poznański, godz. 15—16.

Sprzedam poszoki na jednego konia. Oferty do „Ziemi Pomorskiej” nr 85. (85)

Sprzedam ślubną suknię i wolon. 20 Stycznia 17/1. (88)

Pokoje poszukiwane
Za ciepły 2-osobowy pokój umeblowany z pianinem, centrum miasta, dobrze zapłacone. Zgłoszenia: Król. Jadwigi 4/2. Twardowski. (95)

Dziennikarz, kawaler, poszukuje 2 pokoje umeblowane lub jeden, niekrepujące, łazienka, cena do omówienia. Oferty administrator. „Ziemi Pomorskiej” „65”. (65)

Poszukuje pokoju z używalną kuchnią, warunki do omówienia. Oferty: „Ziemia Pomorska” pod nr „94”. (94)

Zamiany
3 pokoje z kuchnią i łazienką przy ul. Sienkiewicza zamienię na te same przy pl. Piastowski. Król. Jadwigi lub Śląskiej. Oferty do „Ziemi Pomorskiej” nr 93. (93)

Zguba
Pokój — kuchnię, 2 pokoje — kuchnię zamienię na 4 pokoje kuchnię. Poznańska 1. (97)

Zamienię pierwszorzęd. czarny materiał (pokrycie futra) na kolorowy. Dworcowa 96/4. (108)

„Kaptys”
CUKIERNIA
Bydgoszcz, Stary Rynek 16
Poleca
wykwintne torty, wielki wybór ciastek, herbatników, pierników, wafli
Przyjmujemy specjalne zamówienia na zabawy po cenach niższych
HURT DETAL

Adres Administracji: Bydgoszcz, Jagiellońska 31, tel. 1564
Adres Redakcji: Bydgoszcz, Jagiellońska 37 — tel. 1361
Prenumerata miesięczna: 30 zł

Redaguje Kolegium. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”. Bydgoszcz, Jagiellońska 31 — tel. 1564. Odbito w drukarni PZWS w Bydgoszczy.

Wolne owczą surową kupuje
Czesław Białecki, skup wolny owczej surowej w włókienniczych
Poznań — Marszałka Focha 4 — Telefon 69-08
Oddział w Bydgoszczy
ul. Dworcowa 54, tel. 3-1 (magazyny C Hartwig S. A.)

Cennik ogłoszeń: drobne — 5 zł za wyraz. W niedzielę i święta — 8 zł. Dla poszukujących pracy i rodzin zniżki. Urzędowe, przetargi, nekrologi — 7 zł za 1 mm szpalty. Za termin ogłoszenia nie przyjmujemy odpowiedzialności